

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Videkre küldve:	
Helyben:			
Egy évre . . . 10 kor. — fill.	Egy évre . . . 16 kor. — fill.		
Fél évre . . . 5	Fél évre . . . 8		
Negyed évre . . 2	Negyed évre . . 4		
Egy óra 1	Egy óra 1		
Egyes szám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **KOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:

Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többeszer megjelenő hirdetések jutányosabban. — Apró hirdetés minden szöveg 4 fillér.

A vármegyei tisztújítás után.

Megtörtént a hajdumegyei res-tauráció, a melybe sokan azzal a jelszóval mentek bele, hogy ez az utolsó vármegyei választás lesz.

Nem tudhatjuk, hogy mit hoz reánk a jövő, annyi bizonyos, hogy ez a választás megyénk közigazgatási életében nem ígér lényegesebb változást, alig történt egyéb, mint a francia négyesben, hogy egyes urak helyet cseréltek.

Hajdúvármegye közönsége elvárja mind a helycserés, mind a megülepített uraktól, hogy a választásnak ilyen végezte is becsületes rendszer változást jelentsen, nem pedig a régi érdekek diadalát.

Mi bizunk Puky Gyula új főispánunk erélyében, pártatlan igazságérzetében, törvénytudásában és titkos alkudozásokat nem ösmerő jellemében, hogy ezen atyafiságos választás dacára sem engedi újból nagyra nőni a vármegyházán az érdekszarvakat; Puky főispán méltányosság és igazság

éretének jelét adta különben már most is, midőn az egyes megyei bizottságokba pártkülönbség nélkül vétek be vagy mondjuk: választattak be oly férfiak is kiket a régi rendszer fekete könyvébe jegyzett volna, kiket kérelhetlenül huzott volna ki, mert azok lelkük jobb meggyőződését követve a független táborhoz tartoztak. Holott ezelőtt a független elemeknek csak az erőszakos nyomás és elnyomás volt osztályrészük a tiszta kurucz vármegye tisztiházán.

Ezen új, a vármegyházán 18 éve óta szokatlan, méltányos és igazságos eljárást, noha annak döntő súlya nincsen, szívesen fogadjuk az igazságos, a pártatlan új rendszer első szerény ibolyájául, melyért a Puky Gyula tapintatának és jóindulatának előismeréssel adózunk, noha elveink politikai tekintetben határvonalat vonnak utjaink közé.

A régi tisztviselői karból kibukott a régi rendszernek egy jobb sorsra érdemes áldozatja, Ferenczy Elek főszolgabíró. Noha a porondon ellenfelünk volt, mirészvét nélkül nem em-

lithetjük fel ezen esetet, mert tehetséges és munkabíró férfi, aki az atyafiságos láncolatnak sem volt láncszeme, más rendszer mellett diszére vált volna bármely vármegyének. Ámde azelőtt őt használta fel a bukott főispán az üldözés és nyomás népszerűtlenné vált egyik eszközéül, de még inkább megőrölték a Ferenczy maradását, midőn utóbb a vármegye fő-főurai támadtak ellene, hogy érdekből vagy érdek nélkül arra nem célunk e cikkünkben rámutatni, buknia kellett és főszolgabíróságából kibukott, az alispáni tisztség reményétől elesett; noha rosszabb hírét költötték, a milyen valójában volt, bizonyos erre, hogy azon fötanut, Kaszás újvárosi jegyzőt, kinek részbeni tanuskodása alapján a legmagasabb pénzbírságra ítélték Ferenczy volt főszolgabírót, néhány napja a törvényszék vád alá helyezte, állásából felfüggesztette éppen a Ferenczyvel tanúsított eljárásaiból kifolyólag. Az érdeknélküli felek részéről tehát megérdemli Ferenczy a részvétet, mert jobbsorsra volt érdemes, mert szép képességeinél fogva, más körül-

Gyönyörűségem.

Nem lakom én palotában,
 A kenyerem barna.
 Kinevetném, aki nálam
 Rabolni akarja.
 Nem ragyog a házam fölött
 A dícsőség, hir sem.
 A gonoszok gyűlölete
 Az egyetlen kincsem.

Ez a világ, földi világ
 Nem az én világom.
 A gazságát, hazugságát,
 Ahol érem vágom.
 Végig ütök ostrommal
 Csahos ebek hátán
 És kaczagok, ha haragszik
 Gazdájok, a Sátán.

Sebestyén diák.

Epizód Boszniából.

Írta: Főster Ottó.

országgyűlési képviselő.

Gradasatnál történt. Mi a Szapárydivízióval meneteltünk előre. A fellegvárban maradt egy század gyalogság, és egy főhadnagy vezetése alatt egy szakasz huszár, azon kívül a betegek, köztök Kovács István tüzér altiszt.

Pár nap mulva a Szapáry-divízió, nyomva a sokkal nagyobb számú insurgen-

sektől, a tuzlai katlanból bizony kissé futva menekült hátrafelé, majd Gradasat elhagyva, jobbra Doboj felé, ahol Philippovits fővonala veszélyeztetve volt.

Az izolálva maradt gradasatzi őrség rövid tanácskozás után azt határozta, hogy esékely erővel úgy sem tarthatván magat, menekül a kiindulási pontunkra, a Szavaparti Samatza.

Tudomására jutván ez Kovács Istvánnak, rögtön úgy hideglelősen rapportra jelentkezett a vezénylő százados urnál, a hol azt is kérte, engedessék meg neki a várban talált két ágyut, a melyekre mindent reálhetett volna fogni, csak azt nem, hogy Uchatiusok, felszerelni és a menekülésnél — amint azt ő az altiszti iskolában hallotta — hátvédül használni.

A százados ur, a mennyire a komoly helyzet engedte, eleinte mosolygott, de rövid gondolkodás után az engedélyt megadta.

Az őrség megkezdte menekülését. — Kovács két ősidőkre emlékeztető bosnyák szekeret rekvirált hozzá, nagyreményű bosnyák lovacskákat, s a két ágyut elhelyezte úgy, a hogy. A ruhaszarító kötélt nagyban szerepelt. Lőpor volt, ebből tisztességes porciót beletömött, a golyó kérdését úgy oldván meg, hogy a régi várfalából mindenféle szeget, ajtókból és ablakokból lakatot, kulcsot, sarkokat, kiszedte, azt egy fadugóval a csöbe szoritotta és vonult a menekülők után. Alig 300 lépésre baljóslatu recsegés

és az egyik ágyu törött kerekéek közt lemondott a védelemről, a másikat most már korrektt vitte tovább.

A lakosság nesztét vette a menekülésnek minden képzelt jóbarát ellenséggé változott, nagy tömegben rohant a menekülők után. Egy lejtőnél, a mely a Szava völgybe vezet, már megközelítették vagy 1000 lépésre Kovács hátvédő ágyuját. Sok idő nem volt, perc mulva az ágyu lövésre készen meredt az üldözőkre.

Az eső csöndben esett. A tüzmaster a kanóczhoz közeledett az első gyufával, egy csöp eső esett rá, és eloltotta. Az ágyuvédő huszárságnál általános az izgatottság. — A második gyufa sem volt szerencsésebb. Az inzurgensek fülszakító lármával és lövésekkel közeledtek. A harmadik gyufát visszafojtott lélekzettel lesték Sikerült. Egy óriási dörrenés, a melynek hatásaként az egész üldözösereg hanyat hámlak rohant vissza a fensikra a legelképzeltetlenebb sebesülésekkel, mint utólag azt megtudtuk.

És az eredmény? Kovács Istvánnak egy jól megérdemelt nagy arany érem kitüntetés az őrség pedig háborítlanul ért a Szava partjára, csatlakozva samatzi csapatokhoz.

Ha áll, a mit Napoleon mondott, hogy minden katona táskájában hordja a tábornoki jelvényt és Kovács István véletlenül akadémiát végzett volna, nem lehetetlen, hogy ma egy nyugalmazott tüzér tábornokkal tán több lenne.

mények között, más rendszer mellett diszére válhatott volna bármely vármegyének.

Ámde ha Ferenczy Elek volt főszolgabíró kibuktatását a vármegyei közvélemény ítéletének vesszük is, a mihez pedig szó fér, mert láttuk és tapasztaltuk, hogy az atyafiak a nem atyafiságos tisztviselőkkel szemben miként osztották fel velős kunczok gyanánt a hivatalokat, ugyane közvélemény megnyugtatósa érdekében követeljük, hogy mint Kiss Ferencz megyebizottsági tag kifejezte, a bentmaradottak a lappangó és nyíltan terjesztett vádak alól, különféle röpiratokban és a belügyminiszterhez intézett feljelentésekben szelölötelt visszaélések ellen egy hivatalos vizsgálat útján, mint a sajtóbíró útján keressék a tisztázásukat és ha méltatlanul támadtattak a megtorlást. Mert ha Ferenczyvel szemben szigorúan jártak el, mennyivel szigorubban és kiterés nélkül kell eljárni akkor, midőn saját hiteléről, becsületéről forog a kérdő szó. Ennyit elvárhat önkéntől azon vármegye közönsége, a mely közönség bizalmának a letéteményesül szeretik önk magokat tartani és nevezni.

És tekintettel arra, hogy válságok küszöbén állunk, kérjük és felhívjuk önöket tisztelt tisztviselő urak, ne tekintsek magokat szorosán a kormány kegyéhez tapadó beámtereknek, hanem a régi nagyhatalmu vármegye megnyírbált jogainak a védelmére álljanak mindig készen és a magyar alkotmány ezen ősi bástyájának a lerombolását, a kormány kezére való játszását megakadályozni legyenek készek, legyenek készek küzdésre és áldozatokra is és ne feledjék semmilyen körülmények között sem, hogy önöknek tiszteletet és kenyeret ezen öreg vármegye, ezen öreg vármegyének a független közönsége biztosított, tehát hogy a válságóráiban ezt az öreg, édes szülőt cserben hagyni nem volna hálás, becsületes, férfias dolog. Mi egyébként vármegyénk érdekében is sikeres és közhasznú munkálkodást kívánunk önöknek Hajdúvármegye ujonnan választott tisztviselői, a kiknek eljárását, ha bíráljuk is, nem ellenséges gonosz indulatból, de a közérdek sokszor magunkra is terhes szolgálatában cselekedünk ezt. Elvünk az, hogy a tévedés megbocsátható, de a rosszindulat, a káros célzatot büntetődemei. Isten gyámoltsa tehát önöket és munkájokat mindig, mindaddig, míg azt a közönség szolgálatában igazságosan, a mellékérdekekre való alacsony tekintetek nélkül végezik.

Ifjabb Mórincz Pál.

Nyílt-levél*

a „Debreczen” felelős szerkesztőjéhez.

Az ön szerkesztésével közérdeket szolgáló és a prot. érdekekre nézve is mindig éber „Debreczen” folyó hó 23 iki 249 számában olvasva a „Magyarság” szerkesztője, Benedek Eleknek „Néhány magyar szó” című cikkét, amelyet három budapesti prot. előkelőség — Petri Elek hittanárhoz, Horváth Sándor és Haypál Benő lelkészekhez — illetve ellenök intéz: több helyesítő és helytelenítő érzés kelt bennem annyira, hogy az eszméket tisztázni és némely kárba vesztett törekvéseket, amelyek Benedek Elek ur előtt netalán ismeretlenek, feljuttatni tartom idő és alkalmyszerűtlennek, ami, magának a „Debreczen”-nek, a prot. ügyek tárgyalását illető magatartására nézve is szolgálhat némi irányadásul, annyival inkább, mivel a „Debreczen” fel. szerkesztője, minden fenntartás nélkül csatlakozik „Benedek Elek igazságaihoz”. ajánlva ezeket a „hajdusági kálvinisták”-nak is.

Szívesen kijelentem, hogy prot. hitérzésemnek felette jól esik azon prot. vallásos érzés, amely Benedek Elek ur cikkéből árad s a mely t. i. ennek lényegét alkotja. Hanem, habár hiszem, hogy a felekezeti és felekezetieskedés közt a különbséget ismeri: ne vegye rossz neven tölem, ha azt mondom, hogy most ezt a kettőt összevetésztette s midőn a felekezetiesessé; eilen vélt jogos haraggal harczra kelni, a felekezeti érzést jogtalanul korbácsolta.

Igen is: a felekezeti érzés jogosult s az igaznak tartott hit és ezen alapuló, vagy inkább ezáltal apolt, erkölcsi szent társadalom iránt való buzgóság s ennek fennállása, békéje fenntartására s előrefejtésére szolgáló törekvésben nyilatkozik; nemcsak nem „néz sanda szemmel a más hitűek templomára”, hanem tiszteli azok meggyőződését, miként követelheti azoktól is, hogy tiszteletben tartásuk az övet. Ez az érzés és eszerinti béke a polgári nagy társadalom békéjének is alapja, mert ilyen kölcsönös-ségben megtisztult hiterkölcsi érzés, nemcsak vallási harczot vagy éppen polgarharbot nem indít, hanem még nem is torzalkodik — soha. Erre a felekezeti jobb ban mondva — a lelkiismeret szabadság követelményeként — szabad hiterkölcsi érzés szerint egyházi álláspontra kell helyezkednie minden önálló szabad embernek, a kinek „mindeneket meg kell próbálnia” s a mit jónak elfogadott, azt az elismert jó iránt erkölcsi kötelezettségből követnie; tehát azt a vallás-erkölcsi társadalmat, melynek így élő tagjává lett, nemcsak elv szerint, hanem tényekben is nyilatkozólag, vagyis munkásan szeretnie.

A felekezetieskedés? . . . Oh az nem önálló, szabad vallás-erkölcsi érzés és élet — keresztény értelemben nem krisztusi álláspontra; hanem vagy a belebeszést „egyedül üdvözítő igaz hit” rajongásából és kevélységből származik; vagy a tekintély papuralmas rendszer jama alatt nyögő elfogult lelkek vergődése, amely nem képes mérlegelni és megbecsülni a lelkiismeret szabadságban álló nagy emberjogot, nem ismer békés kölcsönös-séget, hanem gyűlölvé

* Mint B. M. lelkész urnak, régi érdemes munkatársunk meggyőződését, s ívesen közöljük ezt a cikkét, melylyel sok tekintetben egyetértünk, de másrészt csak fenntartjuk a Benedek Elek felfogásához jelzett csatlakozásunkat; mert a Magyar Szó sem őszinte nem magyar, sem nem protestáns ujság, csak üzleti czéggérül használja azt és nem a békés megoldásokat keresi, hanem szerencsétlen nemzetünknek egymás ellen uszításában jeleskedik. Mi tehát hajdu atyánkfiaink nem ajánlhatjuk magunk részéről ezt a lapot.

Fel. Szerk.

a másként hívöket — a visszavonást szítja, vagy a felszított visszavonáshoz csatlakozik öntudatlanul; kész vallásháboruba rohanni vakon, elfogadván azt a mire tanították minden próba nélkül, hogy ez „Isten nagyobb dicsőségére” van s amikor így öldököl „Istentiszteletet cselekszik . . .” Hisz, de nem szeret!

Nem azért iktattam ide ezt a felfogásom szerinti megkülönböztetést, hogy én a vilagos fejű Benedek Elek urat tanítsam; hanem csak azért, hogy lássa be, hogy a legjobb akarat mellett is lehet tévedni . . . Azok a budapesti „tiszteletes urak” — hiszem, nem felekezetieskedésből, hanem felekezeti érzésből becsülik meg azt a lapot, mely a prot. egyház jogainak védelmére az ultramontán sajtó fékezetlen és veszélyes okvetetlenkedései idejében rovatot nyitott s ezen becsülésből és nem „ujság-vigécz” cz. szegődésből ajánlják a „Magyar Szó”-t, hanem mert — fájdalom! — a prot. társadalomnak nincs mindedig önmaga al alapított szakavatott napi lapja — a tulhajtott ultramontanizmus elleni önvédelmére. Azt pedig készséggel felteszem, hogy a sajtó terére bevitt klerikalizmus ellensúlyozására csakugyan volna szükséges hazánkban a protestantizmusnak — beismeri Benedek Elek ur is; bizonyosan beismeri azt is, hogy van „Magyar Protestanizmus” s mert erre több mint negyedfélszázad története — iszonyu küzdelmeinek felsorolásával megta-nithatta, hogy a Magyar Nemzet fennmaradásaért folytatott harczok a protestantizmusnak is élet-halál harczai voltak s a mikor Magyar Protestanizmusról szóunk, megengedjük bár azt, hogy voltak és vannak ma is e Hazának és Nemzetnek más felekezeti magyarokban igaz és hű fiai de a prot. magyarok, ez igaz és hű hazafiságban magasan kiemelkedtek és kell hogy mai nap-ság is kiemelkedjenek; mert ez a Haza és Nemzet még ma sem adatott vissza magának politikailag és ennek fiai vallásilag vagy egyházilag is nem tenyleg, hanem csak papiron egyenjogúak és — ismet fájdalom! — a protestantizmusnak önvédelmére ma is szüksége van a felekezetieskedő türelmetlenség és okvetetlenkedő klerikalizmus ellenében. Nem elbizottság ez a magyar protestánsok részéről, hanem elengedhellen élet-szükség . . . Haza és Egyház egymással álltak vagy estek . . . Vajha, ha különböznek hitben: lennének valahára testvérek szeretetben, kiváltképpen hon- és nemzet szeretetben a Krisztus példája szerint is, aki hazája fővárosának átellenében ülven — könnyekben is megnyílókozó, fájdalommal siratta hazája, nemzete előrelátott végveszedelmét.

Szállítsuk le hát a felekezetieskedés utálatos színvonaláról azoknak a budapesti „tiszteletes uraknak” a „Magyar Szó” iránti ajánlásban megnyilatkozó buzgóságát felekezeti jogos érdekeltiségre; mert csakugyan napjainkban ez a „zsidó” által szerkesztett ujság az, a mely legbövebben tárgyalja a prot. ügyeket.

Nem azt teszi ez hogy a protestáns ügyek megfelelő tárgyalásában az a lap, minden szakavatottsággal bír is, tehát a nagy ügynek teljesen megfelelő közeg és másra nincs is szükség s mint ilyen, minden fentartás nélkül ajánlható. Nem!! . . . vannak annak hibái azoktól a részletektől eltekintve, amelyek szakértő s többnyire prot. lelkészekről böküldve, minden kifogásolhatáson felül állanak — vannak hibái azokban, a melyeket ilyenek hiányában beiktat, amelyek sajtójainak tekinthető, mert ezek csakugyan sokszor magukon viselik a szakértetlenség hiányát a protestáns rovatvezetője részéről; hanem azt akarjuk vele jelenteni, hogy ama „tiszteletes urak”

prot. érületében ha nincs megfelelő közeg, a „Magyar Szó” is jobb mintha épen semmimem volna s hogy ők ily kényeszerű körülmények között ajánlják is e lapot hitfeleiknek, — menthető s nem kárhóztathatók el végképpen azért, hogy így szolgálatot tessenek a laptulajdonosnak, aki ügyes üzleti fogásképpen azzal a protestáns rovattal lép ruhuzta a protestánsokat s még azokat is, kik a fővárosban „tisztelendő” állást töltenek be s tehát egy kissé szélesebb látkörük lehetne és szigorubbán ítélhetnék meg; mit kellene valódi prot. érdekből prot. társadalmi tömörüléssel cselekedniök, hogy „ujság-vigéző”-eknek ne is láttassanak, ne is minősítsenek.

Hát bizony itt egy vád emelkedik maga — a prot. társadalom ellen: hogy t. i. nem alapít egy magyar prot. irányu politikai napi lapot. Szegénység, önzés, vagy indolencia ennek az oka? Szegénység talán nem, mert ha a „Magyar Szó”-nak jól kifizeti magát a prot. erők üzleti bevonása, bizonyosan fent állhatna veszteség nélkül egy önálló prot. irányu politikai napilap is, mely úgy szolgálna a prot. ügyet, hogy nem lenne valamely különleges politikai párterdek megfizetett csállosa; hanem „A haza mindenekelőtt” Magasztos elvtől vezéreltetve a Haza és Nemzet függetlenségét minden önző politikai pártoskodáson felülállva, szabadon munkálkodva segitene a közösen óhajtott cél felé, mely minden magyar protestánsnak, sőt minden igaz magyarnak evangélioma.

A mult évtized közepén magánvállalkozással alapított is egy ily lapot „Órálló”-t Dr. B. B. akkor sárospataki jogtanár; athozta azt Debreczebe és fenntartotta itt is egyes embernek és korlátolt anyagi viszonyok közt élő tanárnak — erejét meghaladó áldozással. Ez a lap miként szolgálta a prot. ügyet, anélkül, hogy pártpolitikát üzött volna, kedves emlékezetében lehet és van is még sok jó magyar protestánsnak. Fájlaták és fájlatják is beszüntetését, de ennek meg kellett történnie, mert a magán fenntartás erőt meghaladó volt s a prot. társadalom siket maradt a kiáltó szóra, hogy vegye közvetlen pártfogásába, vagyis inkább tegye tulajdonává; siket maradt még a tiszántuli ref. egyházkerület közértekezlete is, amelyhez az indítvány a megindult klerikalís áramlatra reámutatva, ily czélből adatott be. Hol voltak akkor azok, akik most a „Magyar Szót” mely valódi prot. lélek nélkül, csak üzleti jöfoggással rovatot nyit a prot. ügyeknek hivatalosan vagy anélkül ajánlják a protestáns köz-pártfogásba?!

Ha ebben botránkozik meg Benedek Elek ur lelke — tudám érteni; de azt, hogy, mert megfelelőbb prot. sajtó-organum nincs s jobb helyébe, e kétségtelenül megjelölhető politikai párterdeket szolgáló lapot is jónak tartják s ajánlják a budapesti tiszteletes urak” a prot. közönségnek, azt nem tartom „ujságvigéző”-nek, hanem szűkségből való vergődésnek, amelynek azonban hogy az az ébresztő hatása legyen a prot. társadalomra, hogy maga vegye kezébe saját ügyvitelét megfelelő sajtóorganum alapításával: eléggé óhajtani és sürgetui nem tudom.

Még egy tulhajtott kijelentésére kell Benedek Elek urnak reflektálnom: arra, hogy „isten megáldhat gyermekekkel, de az a pap, aki felekezeti harcra tüzei hiveit, abban a százfelé bomlott országban, az én gyermekem fejét a keresztelő vízzel le nem önti. Hát ki önti le? Mert olyan ref. papot, ki egyháza érdekét, igaz bensőséggel ne szolgálna s a klerikalizmus által felekezete ellen indított felekezetiességi rombolást ösztetett kezekkel nézve — felekezeti buzgó-

sággal ne védelmezze — elgondolni nem tudok.

Ekkor hát a Benedek Elek ur gyermeke nem is fog beavattatni a „vizzel leöntés” keresztény jellegű szertartásával és keresztény felekezeten kívül marad. Ő lássa, ha úgy jobb! Bizony szent haragjában aligha nagyon el nem hajította a sulykot, „Aki velünk nincs — ellenünk van.”

Hát én csak azt mondom tisztelt Szerkesztő ur! tartsa meg ön lapját, a „Debreczen” t XXXIII évfolyamán át a prot. felekezet hű harczosa volt, anélkül, hogy felekezetieskedett volna s a Haza és Nemzet érdekét, a prot. felekezeti érdekekkel összeegyeztetni tudta. Amiként nem vált ez a szellem Debreczenben és a Hajdúságon lapja szegényére: úgy nem válik ezután se — soha.

Protestáns testvéri üdvözlettel köszöntöm önt, munkatársait és olvasóit.

- a - r.

Bur foglyok a Bermuda szigeteken.

Észak-Amerikán át érkezett ez az érdekes levél.

Nem elég, hogy Angolország naponként tömegesen pusztítja a burokat az ugynevezett koncentrációs táborokban Dél-Afrikában hanem még a Bermuda szigeteken is hasonló dolgokat követ. — Teljes téltenségre van kárhóztatva, mintegy 300 bur férfit, 300 fiút és ugyanannyi agyastyant tartanak ott fogva a kopár, sziklás szigeteken. — Angol lapok Bermudát kertibörtönnek nevezik s a sziget csoport a maga czedrus fáival, pálmaival és oleandereivel, csakugyan kerthez hasonlít bizonyos távolságból.

De ez annal fajtalmasabb a szegény burokra nézve, mert kinjaik fokozása czéljából eleresztik ugyan őket ennek a kertnek az ajtajáig, de hogy abba beléphessenek, éppen akkora tengert kellene átúszniok, a mennyire erejük nem telik. A négy legkopárabb szigeten vannak elhelyezve. A nehéz betegeket a Port-szigetre szállítják, a renitens foglyokat pedig a St. George-szigeten levő katonai börtönbe zárják, s még ott éjjelre lánczra verik. Az oda belebbezett 37 fogoly tulajdonképpen lassu halálra ítélt fokföldi lázadó. — Köztük van Joubertsnek egyik unokaöccse, továbbá egy volt francia és egy kiszolgált német katonatiszt.

Ez a két utóbbi — s ebben is a francia-német közlekedés tükröződik vissza — hatalmába akarta keríteni azt a szállító gözöst, amely 800 burt vitt foglyul a Bermuda szigetekre. Minden fogolynak megjelölték, hogy adott jelnél melyik matrózt, vagy angol katonát kell lefegyvereznie. Az összeesküvés azonban kitűdött s a két celszöveget nyomban vasra verték.

Legrosszabb a sorsuk azoknak a foglyoknak, akik a Darrel nevű szigeten vannak. A szegények a szigetnek azon a részén vannak elhelyezve, amelyen északnyugati szelek alkalmával meg a tenger hullámai is végig hömpölyögnek. Egyébiránt az összes Bermuda-szigetek éghajlata a legkedvezőtlenebb, kivált akkor, ha az embernek szabad ég alatt, vagy sátrakban kell élnie. A forró nyár ellankasztja az élőket, majd hirtelen esőre válik az idő s az egyidejűleg beálló hideg szelek a legmelegebb öltözködést feltételezik. Ezt a nedves, hideg telet a burfoglyok sátrakban fogják áthuzni, amelyekben mindössze nedves szalma van oda szórva az agognak és gyermekeknek fekhelyül.

A foglyok öltözete rongy, hanem azért nem szabad kifogásolni az angolok nagylelkűségét. Ők annyi kopott khaki-uniformist adnak a buroknak, amennyit csak kívánnak. Persze, mert tudják, hogy nem akad bur, a ki azt a gyűlölt angol katonaruhát magára öltene. Így aztán minden lelkiismereti fuladás nélkül jelentheti Chamberlain, hogy a burok magok az okai, ha tüdővészbe e nek Lábbeli dolgában is nagyon rosszul állanak, úgy, hogy a foglyok fele lábfejök, mert nyáron át, amikor a hőmérő két álló hónapig 100.0 F-ot mutatott, meztelen talpukat az izzó szikla s a kaktusz, ennek a szigetnek egyetlen növénye, teljesen feltörte és felhasogatta.

Az ellátás is számító lelketlenségre vall. Az angolok adnak ugyan húst, kenyeret, kávét és cukrot ugyan a foglyoknak, de sőt és fűszert nem, úgy hogy legtöbbjét az undor betegsége lepi meg. Ehhez járul, hogy ételüket rozsdás edényekben kénytelenek elkészíteni, mert nincs mivel megtisztítaniok. Édes víz nincs s inni is csak desztillált tengervizet kapnak.

De nemcsak testileg, hanem szellemileg is tönkre kell menniök ezeknek a foglyoknak. Munka nincs, az angolok semmivel sem tudják foglalkoztatni őket. Tétlenül ülnek tehát, még a beszédrol is leszoknak s bizonyos tompultság vehető észre rajtuk. Egy európai állam newyorki konzula egy láda könyvet küldött nekik, amde a censor azt is elfogta s még egyet sem adott ki nekik. A közel 4000 fogolyból alig szabadul egy kettő, de ha meg is éri valamelyikük a jövő tavaszt, bizonyára tört lélekkel kerül ki kerti börtönéből.

NAPI HIREK.

Ó- és ujévi istentiszteletek. Ó-év utolsó napján.

D é l u t á n.

Nagytemplomban Dicsőfi József. Kis-templomban Kiss Tamás esk. fel. s. lelkész. Ujtemplomban K. Tóth Kálmán. Ispótytemplomban Mitrovics Gyula. Csapókertben Kovács János lelkész.

Uj-év első napján.

D é l e l ő t t.

Nagytemplomban Dicsőfi József. Kis-templomban K. Tóth Kálmán. Ujtemplomban Mitrovics Gyula. Ispótytemplomban Kiss Tamás esk. fel. s. lelkész. Csapókertben Kovács János lelkész.

D é l u t á n.

Nagytemplomban Bartha György 3 éves hittanhallgató. Kis-templomban Görömbéi Péter s. lelkész. Ujtemplomban Lengyel Imre hittanhallgató. Ispóty templomban Zakariás Károly hittanhallgató.

Az ágost hitv. evang. templomban ó év estélyén d. u. 5 órakor Materny Lajos főesperes, uj-év napján d. e. 10 órakor Materny Lajos főesperes tart istentiszteletet.

Az ó-esztendő délutánján

Az ó-esztendő délutánja elérkezett. Holnapi viradatra már «Boldog ujévvél» köszöntik egymást az emberek. Ezen mult esztendő kevés dicsőséget, annál több anyagi és erkölcsi nyomort hozott a magyarságra. A ránk viradó ujesztendőben vajha következne ránk „jobb jövendő”. Mi kitartást, erőt, munka kedvet és a csapások által is erősített

igaz hitet kívánunk a szegény magyaroknak. Lapunk közelebbi száma az ünnepre való tekintetből csütörtökön fog megjelenni. Boldog új évet kívánok.

Thaly Kálmán levele a kassaiakhoz.

Dr. Thaly Kálmán Debreczen város szeretett Kossuth párti követje, a nagyérdemű és tudós történet író levelet intézett a kassai hazafiakhoz:

Aba János urnak
Kassán.

Tisztelt Uram! Hetek óta súlyos betegem gyöttrődve, csak e pár sorral bírok válaszolni.

Önök felbuzdulása szép és nemes, de ugylátszik, az ügy roppant nehézségeit és „Rákóczy Emlék Török országban” cz. műveimet Önök nem ismerik.

52 törvényhatóság kérvényezett már e dologban az országgyűléshez s még eddig mind hasztalan.

Penzhiány éppen nem akadály, mert a nagy fejedelmek lefoglalt tömérdek jószágai óriási jövedelmének csak egy morzsájából is kitelnek, g y ű j t e n i tehát e czélra nem kell.

Máshol fekszenek a bajok, a melyek nem tudom, elháríthatók lesznek-e amíg én élek?

En már-már reményt vesztettem.

Legjobb lesz a kassai Rákóczi-szoboralapra gyűjteni.

Szomorú üdvözlettel szegény öreg s beteg hívők.

Pozson, 1901. decz. 24.

Dr. Thaly Kálmán,
orsz. képviselő.

Kedves követünk és nagy tudósunk ezen leveléből is kitűnik, hogy ma is micsoda német a német, a saját ribancz fajtaját enné meg... Még a halál után sem bocsátott meg a nemes szabadsághősnek, nagy Rákóczi Ferencnek és a gyalázat igát raknak még a lelki, nemzeti meggyőződésünkre is... Szeretett követünknek pedig enyhülést kívánunk.

Változott viszonyok.

Erősen debreczeni szagu ez az érdekes apró történet, melyet a „H.”-ből vettünk át:

A városházán — egyik nagyobb vidéki városban történt — nyolcz millió korona megszavazását proponálja a tanács.

A szavazás eredménnyel biztat; az egyik tanácsnok elsétál az ékszerészhez és 500 forintos boutont szemel ki magának.

A szavazás azonban balul sikerül; a közgyűlés nem szavazza meg a kölcsönt.

Délután a tanácsnok az ékszeres bolt előtt sétálgat.

— Nos, nem tetszik megvenni a boutont? szólítja meg az ékszerész.

— Hagyja abba, szól a tanácsnok; azóta nagyot változtak a viszonyok!

Kialtó szó az emberbarátokhoz.

A városi kórházból vettük ezen értesítést. A debreczeni közközházban egy mindenkitől elhagyott, a sors csapásaitól le-sújtott szerencsétlen nő apoltatik két iker-

gyermekével; neki megy egy filler és egy falat kenyér nélkül a tél nyomorúságának. Két csecsemőjét táplálni kell mikor magának nincs még száraz kenyere sem. Még az a reménye sincs, hogy gyermekeit elhelyezheti a lelenczházba, mert férje van egy elmebeteg ember — a kitől elszakadva él. Ez a szerencsétlen asszony, a kit egy lelketlen csábító taszított a nyomorba, most az öngyilkosság eszméjével foglalkozik. — Azok, a kik melegen érző lelkők, nemes szívük sugallatát követve, nem szoktak elzárkózni a sorsüldözöttek felsegítésétől, terjeszszek ki védelmező karjaikat a szerencsétlen teremtés felé. Bármí csekély adománnyal tegyék elviselhetővé rá nézve a tél fenyegető nyomorúságát, inségét, adják vissza a szegény teremtést önmagának és a társadalomnak. Bármí néven nevezendő adományt és segítséget elfogad és nyugtáz Viski Sándor kórházi gondnok.

Hírek az anyakönyvi hivatalból.

A helyb. állami anyakönyvi hivatalban a mult hét folyamán házasságot kötöttek: Fülöp Ödön — Csengeri Nettí, Tóth János Gulyás Mária, Tvardos Lajos — Menzl Jozefa, Juhász Sándor — Pinczés Eszter, Witt Adolf — Svarecz Nettí, Németi Sándor Egri Zsófia, Dobozi István — Kis Eszter, Kaszás Sándor — Tisza Róza, Ugró István — Jakab Mária, Balog András — Marton Julianna, Hörváth Gábor — Vilmányi Erzsébet, Vöröski János — Varga Erzsébet, Aszman Ferencz — Krisztiáni Jolán, Erdei István — Kis Julia, Harsányi Gábor — Pénczes Erzsébet, Varga András — Rácz Ersébet.

Ugyanezen idő alatt a „övetkező halálózásokat jelentették be: Nagy József 12 hón. csecsemő, Simonfy Béla 37 é., Varga M. 15 hó. csecsemő, Bokor Anna 7 hó. csecsemő, Fejér J. 7 hó. csecsemő, Buchbinder Ernő 15 napos csecsemő, Sós Lajos 4 hó. csecsemő, Fidung J. 7 hó. csecsemő, özv. Szücs Jánosné 73 é. háztartásbeli, Dobó Julia 15 hó. csecsemő, Fejér József 2 é. gyermek, Veres József 2 hó., Mátéfi Ferencz 74 é. nyug. városi hajdu, Szikszai Gáborné 55 é. háztartásbeli, Csikes Albert 2 hó., Bejezi Ferencz 3 é. Kovács István 75 é. napszamos, Nánási József 60 é. kömives, Albert Erzi 9 é. Sztas Janos 45 é. épület üveges, Haiser Boróka 11 é. Szabó Lajos 49 é. gőzm. munkás, Kapusi Sándor 2 hó. Kelmár Gyula 5 é. Pap Andrásné 65 é. háztartásbeli, Dumbrava Ilona 18 é. háztartásbeli, Gréf Mária 46 é. varrónő, Csóka János 20 hó., özv. Nagy S. né 79 é. háztartásbeli, Kis József 43 é. kömives segéd, Mózsik Sándor 52 é. igaz. kocsis, Fehér Mária 23 hó. Bak István 2 é. Albert István 7 é., Nagy András 7 é., Szilágyi József 9 é. Ozga Gusztáv 13 napos, Drucker Sándorné 22 é. háztartásbeli és 2 halva születés. Ugyanezen idő alatt 40 születési esetet (18 fiu és 22 leány) jelentettek be, így a születések egygyel multak felül csak a halálózásokat.

A Bika szálloda új bérlője.

A Bika szálloda bérleteinek ügye tegnap végre hosszas huza-vona után eldőlt. A városi tanács tegnap tartott ülésében a beérkezett ajánlatok közül, hat szóval három ellenében, 10 évre Hauer Bertalannak az „Angol Királynő” bérlőjének adta bérbe. A bérleti összeg évi 36000 korona, ebben azonban belefoglaltatik a nagyerdei vígadó bérlete is. A Bika-szálloda tehát a tanács határozata folytán új bérlő kezébe kerül.

A tanács eme határozatát megnyugvással fogadhatjuk mert Hauer Berzi eddigi működése a vendéglős ipar terén teljes biztosítékot nyújt a „Bika” jövője iránt.

Jótekonyczélú műkedvelő előadás Kabán.

A kabai „Iparos Kör” f. hó 29-én műkedvelő előadást rendezett. Színre hozta Lukácsi Sándor „A vereshaju” c. 3 felv. Nép-színművét. Nagy dicséret illeti az előadás gördülékeny menetéért Tökés Endre rendezőt másfelől — természetesen magukat a műkedvelőket is, kik, daczára annak, hogy igen kis színpadon voltak kénytelenek játszani, szerepüket legalább hanggal meglepő természetességgel adták elő. Legnagyobb sikert aratott Hunyady Kálmán a Veréb Jankó — szerepével, mikor a szerep komikus volta is hozzájárult ugyan, de ez alkalommal is csak annak a bizonyosága lehet, hogy benne igen tehetséges műkedvelőt bir a város. — Igazán ügyes volt a Gere Emma k. a. előadása Zsófi szerepében, kinek mesterkéletlen játékában a természetesség ömlött el. — Mozgékonyaságával, elevenségével ért el nagy tetszést a czímszerepben ifj. Lázár Józsefné urnő. Nagy dicsérettel szólhatunk Kovács István (Keszeg M.) és Tóth L. játékaról, kik sikerülten alakították az önzetes szilajvéri magyar embert és legényt. Nagyobb dicséret illeti meg Tóth Karolin (özv. Gajgóné) és Bagi Istvánné (Boglár Agnes) urnők előadását, bár megjegyezzük, hogy az elénkesség kissé nagyobb mértékben megkivántatott volna a játékhöz. Természetességével magyisikert aratott Meis Ferenczné (Szemes Boreca) és Bagi István (András) szerepében. Az általában sikerült előadást táncz követte, amely reggelig együtt tartotta a jóhangulatu társaságot.

Felebbezés Dégenfeld gróf bizottsági taggá választása ellen.

A régi, bukott rendszer eddigi fő támogatói, a szabadelvű pártban is nem épen rokonszenves Márk—Aczél klikk, hogy a bukott rendszer fejét a volt főispánt Dégenfeld József gróft megvigasztalják távozása miatt és hogy a klikknek ezután is koronája legyen, a volt főispánt városatyának jelölték a Varga utcán a legutóbb lefolyt városatya választásnál. Megindult a hivatalos presszió, a város főtisztviselői a város kocsián jártak korteskedni, a mérnöki hivatalban napról-napra folytak az értekezletek, az összes polgári biztosok, városi irnokok a polgármester utasítása folytán kezükben a főmérnök által kiosztott listával fuvaroztak a vokso-kért. Eme hallatlan erőfeszítés folytán nagynehezen sikerült a bukott rendszer fejét, a volt főispánt 27 szótöbbséggel megválasztani. Ennek a győzelemnek most folytatása következett. Márton Imre ügyvéd törvényhatósági bizottsági tag és társai megfelebbezték Dégenfeld megválasztását. Az igazoló választmányhoz megy a felebbezés, melyben a felebbezők kéri a választás megsemmisítését. A megsemmisítést indokoltnak találják azzal, hogy a város főbb tisztviselői törvénytelen dolgokat és erőszakosságot követ-

„Angol királynő szálloda”

összes termeiben ma fényes Sylveszter estély tartatik; nagy tréfás, mulatsággal egybekötte. Szives látogatást kér HAUER BERTALAN.

tek el a Dégenfeld megválasztása érdekében és a felsorolt sérelmeket hathatós bizonyítékokkal is támogatják.

A Petőfi-dalkör estélye.

A „Petőfi Dalkör“ jól sikerült Sylveszter első estélyt rendezett szombaton f. hó 23-án. Az estély műsora, melyet szép számú közönség hallgatott végig, a dalkör eddigi jóhírnevének s magas niveaujának egész teljességében megfelelt. Már 2 számot énekelt volt a dalkör, midőn megérkezett B. Puky Gyula főispán. Az illusztris vendég tiszteletére, újból kezdtek a műsort, mit a főispán tetszéssel hallgatott végig. A népdal egyveleg után, Bugyi Gyula ny. tb. főszámvevő programmon kívül elszavalta „Julius Caesárt (Irta Mátray Lajos ev. ref. tanár Szatmárt) szavaltatát, melyet nagy csendben s figyelemmel hallgattak végig. Program után táncz következett, kiválóan reggelig.

A mint összeirunk sikerült, a hölgyek névsora a következő:

Leányok: Thoma Silvia, Koroknai Gizella, Koroknai Róza, Molnár Ilona, Liptai Katinka és Juhska, Halász Mariska, Alföldi Gizike, Szele Juliska, Bogdán Rózsika, Erdős Málka, Tóth Zsuzsika, Pál Irén, Pál Aranka, Szabó Juliska, Krasznai nővérek, Balla Berta, Szeghő Irén, Szeghő Rózsika, Pethő Mariska és Eszti, Sinay Ida, Imre Emma, Latinka Erzsike, Csathó Gizella, Másodi Margit, Nánási Zsuzsika és Eszti, Báthori Mariska, Nagy Mariska, Lenkei Karolin, Kutsár Ilona, Bérassy Vilma, Okros Ilona, Baranyi Mariska (N.-Várad), Vánts Mariska, Szilágyi Róza stb.

Asszonyok: Ujlaki Istvánné, Lukács Jánosné, öz. Thoma Miklósné, Koroknai Lajosné, Csathó Jánosné, Bartoss Lajosné, Nyilas Jánosné, Liptai Józsefné, öz. Halász Imréné, Alföldi Mihályné, Lukács Józsefné (Miskolcz), Vértesi Károlyné, Szele Györgyné, Bartha Andrásné, Szilágyi Jánosné, Nagy Józsefné, Bo dán Lajosné, Erdős Károlyné, Szük Antalné, öz. Tóth N. né, Krasznai Gergelyné, Szabó Andrásné, Pál Péterné, Szathmári Károlyné, Szeghő Józsefné, Pethő Györgyné, Horváth Jánosné, Sinai Gyuláné, Sinai Sámuelné, Nagy Jánosné, Nagy Lajosné, Szabó Lászlóné, Latinka Jánosné, Nagy Józsefné, Zih Kálmáné, Csathó Sándorné, Nánási Istvánné, Tóth Lajosné, Gramantikné, Báthori Józsefné, Kutsár Józsefné, Bérassy Mihályné, Okros Mihályné, Vánts Istvánné.

Elhunyt polgár.

Nagy Károly magánzó 85 éves korában elhunyt. Az elhunyt árdemes polgártársunkat holnap, január hó 1-én d. u. 2 órakor helyezik örök nyugalomra Var-u. 34. sz. háztól. Az elhunytban Nagy Gábor kórházi ellenőr édesapját gyászolja.

Adomány a jótékony nőegylet konyhájára.

Körösi János debreczeni polgár 4 koronát hozott be ma délelőtt szerkesztőségünkbe. Derék polgártársunk a debreczeni jótékony nőegylet népkonyhája javára adta ezt a 4 koronát, melyet az illetékes helyre juttattunk.

Hivatkozás a protestáns önértetre.

A protestáns önértetre hivatkoztunk. A protestáns önértetchez fohász-

kodunk, mely szerintünk nem egyedül az ujságvigéczkedésben nyilvánul meg, hanem egymás szeretetében, szegényebb hittesvéreinknek az áldozatkész gyámolításában is. Ilyen esetben kívánjuk, kérjük a protestáns önértetnek a megnyilvánulását. Önértetes protestánsok és lelkipásztorok hozzátok fordulunk és segítségeteket, adományaitokat kérjük a szlavoniai, maradéki kálvinista magyar egyház megsegítésére, melynek a kurátora Özvegy György Debreczenben is megfordult, de kevés sikerrel, pedig a maradéki magyar református testvéreink, hogy magyarságukat megőrizték és fentartsák, mivel a Stroszmayerék sem a templomot, sem az iskolát nem kiélték, a katolikus vallásról tért át ezen 400 maradéki magyar család a református tiszta hitünkre, Ma a maradékiak mind a magyarságnak, mind a tisztult református hitünknek legbuzgóbb követői, fentartói a horvátok között és hogy elvesztett templomjok és iskolájok helyett igazi magyar templomot és igazi m a g y a r iskolát építhessenek a horvátosító erőszak ellen mentsvárul, országosan gyűjtenek a magyar testvéreink között Özvegy György atyánkfának, a maradéki kis református egyház gondnokának épp most vettük meg a levelét, melyet lapunk közelebbi számában közlünk. Most pedig mi is hivatkozunk a protestáns önértetre, hozzátok fordulunk hittesvéreink és lelkész urak, hogy ez ünnepi napok alatt emlékezzetek meg a maradéki testvérekről; e kettős nemes célra gyűjtést lapunk is elfogad; de egyenest is küldhetők ez adományok Özvegy György ev. ref. egyházgondnok címén: Maradékra, Szlavoniába.

Az izr. nőegylet teaestélye.

Az idei farsang egyik legfényesebb multságának ígérkezik a debreczeni izr. nőegylet teaestélye, melyet január hó 11-én tartanak meg a „Bika“ szálloda dísztermében. A teaestély rendező bizottsága élén Weisz József dr. ügyvéd áll, kinek agilitása biztosíték a teaestély sikerére. A rendezőbizottság különös gondot fordít arra, hogy a termet az alkalomból rendkívüli módon feldiszhessék. A nőegylet a nagyszabásúnak ígérkező teaestélyére a következő meghívókat küldötte szét:

Meghívó a debreczeni izraelita nőegylet által 1902. január 11-én szombaton a „Bika“ szálloda dísztermében jótékony céljaira rendezendő zártkörű táncvizsgálommal egybekötött tea-estélyre. Kezdeté este 8 órakor. Belépti-díj: személy-jegy 3 korona. Páholy-jegy 8 korona. Jegyek előre válthatók: Békés Lajos, Boros Testvérek, Mendelovits Lajos, Schvarz B. utóda és Weisz Sándor urak üzletében. Páholy-jegyek előjegyezhetők az elnökségnél Kossuth-u. 32. A belépti-jegy tea-szelvényvel van ellátva. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak s hírlapilag nyugtáztatnak.

Óry Mihály

debreczeni polgárnak közérdekű, becses cikkét közöljük lapunk csütörtöki számában; az érdekes cikk sorozatnak negyedik folytatása és a hirdetté vált debreczeni erdő kaszálók ügyét ösmerteti és mutatja be a magvalóságában. A debreczeni polgár gazdák nagyobb részét legközelebből érdeklí és érinti ez a cikk, a melyre így előre is felhívjuk a figyelmet, egyidejűleg jelezve, hogy ezen a polgárságot érdeklő cikk folytatás lapunk csütörtöki számában jelenik meg.

A műhely telep bohóc estélye.

Vettük ezen meghívást. Meghívás! Tudtára adatik mindenkinek, akit illet és nem illet, hogy a magyar kir. államvasutak debreczeni műhelyének alkalmazottjai 1902. évi február hó 1-én szombaton, az „Arany Bika“hoz címzett szálloda dísztermében, Veres Tóni teljes zenekara közreműködése mellett felvonulások, mutatványok, magánjelenetek és tánczezel egybekötött rendkívüli nagyszabású zártkörű bohóc estélyt rendez.

A csarnok szilveszter estélye.

A kereskedelmi csarnok ma este a csarnok helyiségeiben nagyszabású szilveszter estélyt rendez, mely tombolával lesz egybekötve. A rendezőbizottság az estélyre külön meghívót nem küldött, ezuton hívja meg a tagokat.

A malom munkások multsága.

Az István gőzmalom munkásainak önképző és segélyző egylete ma este a „Margit“ fürdő termében Sylveszter-estélyt rendez. Az estélyre a belépti díj 1 korona 20 fillér.

Az iparos ifjak táncestélye.

A Debreczeni Iparos Ifjak Önképző Egyesület 1902. évi Január hó 5-én (Vasárnap) Az Arany Bika szálloda dísztermében zártkörű Tánczes-télyt rendez.

Sylveszter az Emke kávéházban.

Kiss Adolf fényesen berendezett kedves barátságos Emke kávéházban fényes Sylveszter est lesz ma. Az előzékeny, közkedvelt kávé mindent megtesz, hogy vendégei a legjobb hangulatban töltsék el az óesztendő utolsó óráit s lépjenek át az újesztendőbe. Rác Károly zenekara fogja a pezsgő jókedvhez a zenét szolgáltatni, jókedvvel temetik majd el az ó évet, s üdvözlík az újat. — Felhívjuk a közönség figyelmét ez uton is a vidámnak ígérkező Sylveszter estélyre.

A gyomor betegségei igen különböző rossz indultu formákban mennek át, különösen ha jelentéktelenebb gyomor bajok ellen mit sem használunk. Ilyenek ellen mindig kellene valami házi szert kéznél tartani. Kétféle hatásnak bizonyult e tekintetben Dr. Rosa balzsamja melyet Fagner B. gyógyszer-tára Prágában 203. III. készít. Kapható minden gyógyszer-tárban

ÉLŐ VIRÁG ÜZLET.

Főtér 59 sz. a. Van szerencsém a n. é. közönségb. figyelmébe ajánlani

levágott friss virágokat.

Menyasszonyi, bálí és névnapí csokrokat, mell és fejdíszeket, virágkoszorúkat, jardiniere, gyász és ünnepi koszorúkat. Készíték izlésesen és jutányos árban, bárhova szállítva, gondosan becsomagolva szép szoba növényeket. — Magamat a n. é. közönségnek ajánlva, vagyok teljes tisztelettel JANATKA ALAJOS mű és keresk. kertész.

Csecsemő táplálékul.

htrneves orvosok megegyező ítélete szerint igen beváltak a Somatosé, ama becses tulajdonságánál fogva, hogy mechanikai hatása következtében a tehéntej coceinjét a gyermekgyomorban rendkívül finom pelyhekben olvasszja meg s így azt emészthetőbbé teszi. Dr. Tournier párisi orvosnak alkalmá volt erős gyomorkatarhusban szenvedő csecsemőket kizárólag Somatoséval táplálni és ezen eljárásnak kitűnő hatását konstatalhatni. Gyermekeknek kik nem türtek meg semminek elédelt és kiknél már veszélyes gyengeség állott fenn a Somatosét óvatosan csekély langyos vízben nyújtották és a napi adagot lassanként emelték. A gyermekek ismét teljesen felépültek és rövid idő múlva már közönséges tejet táplálkoztak, a melyhez még egy ideig Somatosét kevertek.

CSARNOK.**Históriák a régi székely-husárokról.**

Irta: **Jancsó Benedek.**

A francia őrnagy, még Daniel ezredes ur mindent szépen elrendeztek úgy, a hogy ily alkalmakkor szokás. Kijelöltek a két pontot, amelyet a két vitéznek az adott jelre el kellett foglalnia s ahonnan, mikor a francia őrnagy háromszor tapsol, egymásra kell rontani. A székely husárok fejüket csóválták a szokatlan dologra. Némelyek aggódva jegyezték meg: bizony ennél okosabb dologot is lehetne cselekedni, — míg mások egymást biztatgatva, mondogattak, nem kell felteni Csató káplárt! A francziák jó kedvűek voltak. Már előre mosolyogtak rajta, hogy Lemouton őrmester kardja mint hasítja ketté a huszár koponyáját. Fogadni mertek volna, hogy egy pár perc múlva a világon kevesebb lesz egy huszárral, a francia dicsőség pedig nagyobb bravúrral.

A francia őrnagy szarvasbőr keztyűs két tenyerét összecsapta, mire mindkét vitéz nyeregbe ugrott. Kis vártatva kettőt tapsolt s egyszerre két kard élen csillant meg a délutáni napsugar s két paripa ugratott egymással szemben a kijelölt helyre. Izmos, szép szulas legény volt a francia, fél fejjel magasabb, mint a zömök, csontos székely. Amint a két prűskölő paripa hátán farkaszemet nézett a két vitéz, egyszerre gyorsabb lett a vérkeringés, akadozóbb a lélekzetével mindkét részen.

Mikor elhangzott a harmadik taps, a két paripa nagyot horkantva ugrott egymásnak. A két kard, mint két villámsugar, gyorsan megvillant s abban a pillanatban Csató káplár lova összerogyott s lezuhant gazdájával együtt a földre.

A francia kardja gyorsabban s nagyobb erővel csapott, hogysen ellenfele felfoghatta volna, Csató káplár szerencséjére azonban a francia hamarabb csapott, mint őt elérhette volna s így a halálos csapás csak lova fejét találta.

Mindenki azt hitte, hogy vége van Csató káplárnak is, de már a következő pillanatban talpon állott az elveszettnek vélt ember. Mindegy. Vége van így is — gondolták a nézők — mert csak egy második kardcsapás s veszte van Csató káplár.

A francia, mint szélvész, oly gyorsan csapott a gyalog maradt huszár fejének. A két kard úra összecsendült szikrát vetett s abban a pillanatban Lemouton őrmester haldokolva feküdt a földön. Mialatt Csató káplár kardjával elütötte a francia csapá-

sát, baljával megragadta lábát és lerántotta lováról, a másik pillanatban pedig markolatig döfte kardját a földön fekvő francia mellébe, aztán egy ugrással a francia lován termelt s onnan üdvözölte kardjával a meglepett nézőket.

II.

De nemesak Csató káplárnak volt ilyen párbaja ügyességével dicsekedő francia lovassal, hanem a székely husárok között másnak is. 1799 ben Deák József székely-huszárkáplár kémszemlére volt küldve embereivel. A mint Rodelheim közelében lassu lépésben egy hosszú sövénykerítés mellett kikanyarodott az országutra, egyszerre csak egy szakasz francia huszárra bukkant. A két csapat némi megdöbbenéssel állott meg mintegy száz lépésnyire egymástól. Hamarjában egyik fél sem tudta, mi tevő legyen? Egymásra rontson-e vagy visszazáguldjon? Amint ott állanak farkaszemet nézve, egyszerre csak eléugrat a francia szakasz vezetője és kardját a levegőben kétszer, háromszor megsuhintva, rákiáltott a székelyekre:

— Qui a courage de se battre avec moi? — (Kinek van bátorsága velem megverekedni?)

Deák káplár megértette a francziát, mert hiszen nem volt épen közönséges káplár. Háromszéki nemes ember fia volt s elvégezte a katona iskolát, hol a francia nyelvet könyvből is tanulta. Mindössze is huszonkét éves fiatal legényke volt, de azért helyén volt a szive, mint akármelyik öreg katonának Már megrántotta a kántárszárát hogy a francia elé ugrasson, mikor észrevette, hogy egyik embere megelőzte. Helyén maradt tehát hogy lássa mit fog tenni az a közhuszár, ki oly sietve ugratott ki a sorból?

A székely atyafi azonban jobban meg gondolta a dolgot s fele utról töle telhető gyorsasággal visszatért helyére, semmitsem törődve a francziák gunyos kacagásával. Deák káplár szörnyen restelte a dolgot s kegyetlenül összeszidta a meghátrált székelyt gyáva hetvenkedéséért. A francia gunyolódva kelt a megpirongatott huszár védelmére, haragosan kiáltva rá:

— Sohse szidd össze emberedet! — Magud sem vagy különb legény! Ha az letél volna, magad jöttél volna ellenem.

Deák sarkantyuba kapta lovát s egy szempillantás alatt a francia mellett termelt. Első csapásával csak a csákót birta leütni a fejeről, de a második már a fejét is kettéhasította úgy, hogy halva bukkott le a lováról. A francziák látva, hogy vezérük elesett, futamodásra vették a dolgot. A székelyek meg nyomban utánuk rohantak s egész Rodelheimig üzték. Iekaszabolva közülök egy nehányat. Rodelheim kapuja

Tartalékos tiszték figyelemébe.

Van szerencsém szives tudomására hozni, hogy 8 év óta fennálló elsőrangú férfi szabó üzlettembe kapcsolatban egy a mai kor igénye és követelményeinek minden tekintetben megfelelő

katonai egyenruházatiintézetet és katonai felszerelési raktárt

rendeztem be, hol elvállalom bármilyen egyenruhák és felszerelési cikkek készítését, teljes előírás szerint, felelősség és a legolcsóbb árak mellett.

Felhívom azért a tartalékos tiszt és egyéves önkéntes urak, valamint az igen tisztelt vevőim figyelmét ezen újabb vállalatomra, melynek vezetésére egy kitűnő szakértőt sikerült alkalmaznom, ígérem, hogy főtörökvésem ezután is az leendő, hogy t. vevőim igényeinek egy a polgári, mint a katonai szabóságnál minden tekintetben megfelelhessenek. — Szives pártfogást kérve, vagyok kitűnő tisztelettel

Prelovsky András, Kossuth-uteza 4.

Mindennemű egyenruházati cikkek

előtt azonban meggyült egy kissé a székelyek baja. A nagy zajra a kapu őrzetére hagyott félszázad kirohant s rácsapott az üldözőkre. Deák káplár azonnal megfordította embereit s lóhalálban vágatott visszafelé az országaton. Két huszárnak gyöngébb lova volt, mint a többinek, Hátra maradtak s a francziák majdnem foglyul ejtették.

Deák káplár észrevette, hogy mi történt. Nem sokaig gondolkozott hanem visszafordult s a francia vértések közé ugratott. Oly erővel vágott szét köztük, hogy a két körülfogott huszár szabad lett. Ezt látva, a többi székely is visszafordult s a francia vértésekre vetette magát, a kiket a heves támadás annyira megzavart, hogy több halotjat s nehéz sebesülteket hagyva hátra, rendetlenül szétszaladtak. Deák káplár fölhasználva a kedvező alkalmat, egy néhány gazdátlan lovat sebtében összeszedett és diadalmasan visszavágatott a táborba.

(Vége)

Czimbalom hegedű harmónika, okarina, szájharmónika, verkli stb. bámulatos árban régi cimbalmot becserelek, a javítást művészi eszen készítim. aki tölem cimbalmot vesz, 2 hónapig ingyen tanítás, 4 évig ingyen kezelés. Tisztelettel Tóth János alföldi hangszer készítő, raktár főtér 41. a kapu alatt. Műhely Simonfi-u. 59.

Süket ön?

Uj találmányunkkal a süketiség és nehéz hallás minden neme gyógyítható: süketen szülöttek gyógyíthatatlanok. **Fülzugas azonnal** megszűnik. Irjátok le eseteteket? Dijmentes megvizsgálás és felvilágosítás. Mindenki csekély költségből otthon gyógyíthatja magát. **Internationale Ohrenheilstalt, 96 La Salle Ave, Chicago, Ill.**

Országos vásár

Margittán

január 8-án és 9-én

barom vásár.

10-én

kirakodó vásár.

Leszállított árak!

Szabó Lajos fiai

==== czégnél. ====

4 1/2 mtr 120 cm. széles fekete szövet	frt 1.75
4 1/2 mtr 120 cm. széles színes szövet	frt 2.15
4 1/2 mtr 120 cm. széles divat szövet	frt 2.25
4 1/2 mtr 120 cm. széles finom szövet	frt 2.45
7 mtr jóminőségű velez hazai	2.20
1 db 6 szem. kávé abrosz	1.30
1 „ 6 „ fehér vászon terit.	2.75

Az idény **legjobb** divat szövetje
120 cm. Homespun és Cybeliae
ezelőtt frt 2.25 és frt 2.80
most csak
1 frt és 1 frt 30 krajczár.

Alkalmi és ujévi

==== **hasznos** ====
ajándéktárgyakat

üveg porcellán, majolica, china ezüst és bronz **különlegességeket**, valamint mindezen szakmába vágó cikket a legnagyobb válsztékban, a **legutányosabb árak** mellett aján

KASZANYITZKY ENDRE

Vidéki megrendelések pontosan és lelkiismeretesen teljesíttetnek.

==== **Árjegyzék kívánatra bérmentve.** ====

Biztosítsd életedet!

„AZ ANKER“ élet- és járadék biztosító-társaság.

Magyarországi vezérképviselőség:

Budapest, VI. ker., Deák-tér 6. sz.
(Anker-udvar), a társaság saját házában.

Összes vagyon 138 millió K.
Biztosítási állomány . . . 505 millió K.
Eddigi kifizetések 232 millió K.

1901-ben a nyereségyrészesüléssel biztosítottak **vegyes és haláleseti biztosításoknál** A osztályterv szerint — ugymint 26 év óta állandóan — az évi biztosítási díj 25%-át kapták készpénzben kifizetve, míg a **vegyes és takarékpénztári biztosításoknál** B osztályterv szerint (évenként emelkedő osztály) a biztosítás kezdete óta befizetett összes díjak 3%-a, ugymint a biztosítási tartam **3 éve után 9%, 4 év után 12%, 5 év után 15%, 6 év után 18%, 7 év után 21%-a**, fizettetett ki készpénzben.

Prospectussal és felvilágosítással szolgál

Jónás Mór, Debrecen.

Előnyös gyermekbiztosítások.

Olcso díjak.

A Debreczeni Kölcsönös Segélyző Egylet

mint Szövetkezet

1902-ik évi január hó 1-én nyitja meg XIX-ik évtársulatát.

A szövetkezetnek 7500 tagja van, kik 11.000 törzsbetét könyvre 72.000 törzsbetét fizetnek.

Egy törzsbetét heti 40 fillér (20 kr) befizetésre kötelez.

Törzsbetét tőkének 4 1/2 millió korlát tesz ki.

Ezen törzsbetét tőkéből tagjaink közt elhelyeztünk:

1. **Előleg kölcsönöket** — kezes nélkül — a befizetett tőke 10/100 erejéig.

2. **Kezességi kölcsönöket** egy vagy két elfogadható kezes mellett.

3. **Jelzálog- és zálog-kölcsönöket** ingatlanokra való bekebelezés vagy érték papirok lekötése mellett.

Ezen kölcsönök hat év alatt a heti befizetésekkel törlesztendők. Tehát mindenki — kellő biztosíték mellett — oly kölcsönre tarthat igényt, mennyit befizetésével hat év alatt törleszteni képes.

A hat év elteltével az évtársulat felszámol és minden tag a befizetett összegén kívül a hat év alatt összegyűlt haszon eredményét is megkapja.

1900-ban minden 40 filléres betét után 149 korona 34 fillért fizettünk ki, mely haszoneredmény kamatos-kamat számításával is, a befizetett összeg 6%-ának megfelelő.

A ki azonban tartozását előbb visszafizeti vagy változott körülményeinél fogva összes törzsbeteteivel, vagy azok egy részével kilépni óhajt, vagyis a további befizetéseit beszüntetni óhajtja, törzsbeteteit fölmondhatja és az elszámoláskor az alapszabályok 17. és 18. §§-ai szerint befizetett összege után 4% kamatot kap.

A tagok fölvetele és új törzsbetét könyvecskék kiadása mindennap a hivatalos helyiségben történik.

Kossuth-utca (Zádor-ház) 11. szám.

Az 1895 évi cairaól s az 1896. é. londoni egészségügyi kiállításokon diszoklevéllel és arany éremmel kitüntetve.

Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb kórodákban kitünő sikerrel használt külszer a

REUMA-SZESZ

biztos s kiváló gyors hatású köszvény, csusz, rheuma, ischiás stb. ellen.

Hatása meglepő, a mennyiben gyakran még a legidültebb köszvény, csusz fájdalmakat is már néhányszori bedörzsölésnél teljesen megszüntette.

Egy üveg ára használati utasítással 1 kor., erősebb 2 k. 40 fl.

Szegfü crème szeplő, májfolt, miteser s az arcz és kéz-bőr mindennemű tisztáltságai ellen. Főuri körökben is előszeretettel használva. Ára 1 kor.

Szegfü poudér a teinnek üdeséget s finomságot kölcsönöz. Fehér, rózsaszín s crème színben. Egy doboz 1 k.

Szegfü fogpor a fogak s foghus ép. ségben tartására — A száját dezinficiálja, a fogaknak vakító fényt kölcsönöz. Egy doboz 80 fillér, fogkefe 1 kor.

Szegfü szappan a legfinomabb tolett szappan, kiváló kellemes illattal. Egy db 80 fl.

Haj elixír a haj hullás, kopaszodás, fejkorpa s haj kikopás biztos meggátolására szolgál. Egy üveg 3 kor.

Tokaji china vasbor legkitünőbb minőségű saját termésű hegyaljai borból készítve. Kitünő s biztos hatású szer vérszegénység, sápkór s idegesség ellen. Gyermekek kellemes ízénél fogva igen szívesen veszik be. Félliteres üveg 5 k., 1 liter 9 kor.

Tourista olaj az egyedüli biztos szer tyukszem, szemölcs és bőrvastagodás gyökeres kigyógyítására. Egy üveg ára 70 fl.

Gyomor bor legkitünőbb minőségű tokaji asszu ürmősből készítve. Biztos hatású a már legrégibb gyomorbajok gyógyítására. Étvágytalanság, székrekedés, görcsök s gyomorsűtés egyedüli biztos óvszere. Egy üveg ára 3 kor.

Kapható csaknem az összes gyógyszerárakban.

Postán utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

WIDDER GYULA

gyógyszerész, Sátoraljaújhely.

Főraktárak Budapesten Török József gyógyszerárakban. Király-u. 12 és az Egger-féle „Nádor gyógyszerár”-ban Váci-körút 17. Helybeli raktárak: Mihalovits Jenő, dr Rothschnek V. Emil és Tóth Béla gyógyszerész uraknál.

A valódi

Pekarek-féle kínai thea

eredeti csomagolásban

minőségét illetőleg nem pótolható semmiféle más fajjal, mert

finomságában, erő és illatban

a sikeres vegyítés következtében, felülmulhatlan.

Kísérletet kell tenni és vigyázni kell a bevásárlásnál a minden eredeti csomagon látható aláírásra, nehogy csekélyebb értékű utánzatokat adjanak.

Pekarek-féle kínai thea

kapható **DEBRECZENBEN:**

Geréby Fülöp utóda, Czeglédy és Polgár, Várray József, Várray János, Félégyházy János fűszer és csemege üzletében.

Kiadó lakosztályok és boltok.

A debreczeni ev. ref. egyház tulajdonát képező Egyháztér 5 sz. bérháznál az emlékkerttel szemben, az épületnek észak felőli részén az emeleten egy 7 szobából álló utcai lakosztály 2 erkéllyel, cseléd szoba, konyha, kamara, fürdő szoba, pincze, padlás, fatartó, jó ivóvizű kut, vízvezeték, közös mosó konyha closettel felszerelt lakosztály.

Továbbá az udvarban a kereszt épületnek észak felőli részén egy 3 szobából álló lakosztály, konyha, kamara, padlás, pincze, fatartó, közös mosó konyha, vízvezeték, closettel felszerelt lakosztály az 1902. május hó 1-től 3 vagy 6 évre hasznóbérbe kiadó.

Végre ugyanazon épületnél több rendbeli bolthelyiségek előnyös feltételek mellett kibérelhetők.

A fent elő sorolt hasznóbérek felől értekezhetni lehet az egyház irodájában.

Debreczen, 1901. dec. 31.

Otrokocsi Végh János

ref. egyház gazd. gondnoka
Csapó-u. 23.

Valódi moszkvai „Karaván Teák”,
Valódi moszkvai „Popoff”,
Valódi Jamaikai Rum
Valódi francia pezsgők
Valódi francia likőrök
Valódi hollandi likőrök
Valódi francia cognac
Kitünő magyar cognac
Kitünő magyar tokaji asszok
Kitünő magyar pecsénye borok
Kitünő magyar asztali borok
Kitünő magyar tea sütemények
Kitünő magyar cukorka speciálitások.

Kontsek Géza

ujjonnan berendezett üzletében

Kossuth-utca 7.

Uj nagy fűszer árjegyzék kívánatra ingyen.

Verseny fényirda.

Ez új év január 1-én a **Kossuth utca 24 sz.** háznál, a Dóczy nevelővel szemben, a fénti czég alatt városunkban régtől ösmert

fényképészeti műtermet

ujra megnyitottuk.

Midőn a felszaporodott fényirdák között a legrégebbit újra feltámasztjuk, a kevésbé módos osztálynak kívánunk szolgálatot tenni, főképp azoknak, kik **vasuti bérletjegy**, vagy **ajánlat végéig** kénytelenek magukat levétni.

Mert tény, hogy a fényképeket az árához kötött tömeges megrendelés drágítja. Mi tehát alkalmat nyújtunk azoknak, kiknek **csak egy fényképre** van szükségük, hogy azt nálunk a legeslegolcsóbban és a legjobb kivitelben megszerezhetik.

Legtöbb esetben a felesleges fényképek a fiókban romlanak. Ha tehát később többre van szükség, azok a maguk eredeti szépségökben bármikor mérsékelt árban utánrendelhetők.

Ezen újabb árszabás következtében, nem nagy áldozattal jár, ha a felvételt bármi okból ismételni kell, de még utoljára a teljesen elkészített első kép mindég a legjobb mutatvány marad.

Egyelőre, de még továbbra sem csalogatunk az ókori pastell-el, olajjal — mi nem is tartozik a fényképészethez — de annál több mügondot fordítunk a fényképek teljes sikerére és tartósságára.

Manapság a fényképezés nem egészen fényűzésből történik. A jótékonyság egy nemét gyakoroljuk, midőn a szükséges fényképeket, egy kevéssel a bekerülési áron felül számítjuk. Kérjük a t. közönséget, erről személyesen meggyőződni.

A verseny fénykép vállalat megbízásából

Kolonics Béla

művezető.

Donogán és Somossy

Kunz József és Társai utódai czégnél

☛ **Kistemplom bazár** ☛

az ujévi idényre

rendkívüli olcsó áron kaphatók

Asztalneműek, vásznak, zsebkendők, nyakkendők, gallér és kézelők, harisnyák, kész fehérneműek, színes alsó szoknyák, mosó velez, francia flanell

☛ **Női ruhaszövetek.** ☛

Fekete és színes selyem. Mosó bársony. Szőnyegek. Takarók és pokróczok.

HRABÉCZY ANTAL

ruhafestő és tisztító intézete

Debreczen, Széchenyi-utca 42-ik sz.

Mindenféle ruhák, függönyök, szőnyegek stb. kifogástalanul

☛ festetnek és tisztítanak. ☛

Bejárat az utcáról.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.